

فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی قزوینی

- همگام با نهضت امام خمینی** [🔗]

آیت‌الله صافی گلپایگانی که داماد آیت‌الله‌العظمی سید محمدرضا گلپایگانی بود، در بیت معظم له فعالیت می‌کرد و به‌تبع ایشان وارد فعالیت‌های سیاسی هم می‌شد؛ به‌خصوص با آغاز نهضت اسلامی از نهضت امام [🔗] حمایت می‌کرد و در مناسبت‌های گوناگون، وفاداری و ارادت قلبی خود را به پیشگاه امام خمینی [🔗] اعلام داشته‌اند که برخی موارد عبارتند از:

۱. تلگرم به نجف اشرف، درباره تبعید امام امت (۱۷ / ۷ / ۱۳۴۴) حضور مبارک آیت‌الله آقای خمینی مَدَظَلَه، بشارت تشرّف حضرت‌عالی به مشاهد مشرفه، باعث کمال مسرّت و مزید برکات‌عالیه را مسألّت.

۲. تلگرم به نجف اشرف در خصوص شهادت حاج سیدمصطفی خمینی

(۱۳۵۶/۸/۶)

مسامحه‌آیت‌الله‌العظمی السیدالخمینی مَدَظَلَه لَقَدْ هَدَنَا هَذِهِ الثَّلْمَةُ الْعَظِيمَةَ الَّتِي لَا سِدَّهَا شَيْ فَنَسْتَلِ اللَّهَ تَعَالَى لِارْحَانِهَا الْجَلِيلِ عَلَوًا لِدَرَجَةِ وَبِكَم الْبَقَاءِ وَ مَزِيد الْأَجْرِ وَالصَّبْرِ.

امام خمینی [🔗] نیز از حتی مسئولیت‌پذیری و خلوص آنان قدردانی کرد؛ مثلاً در تلگرافی (۱۳۴۴/۷/۱۸) پیام تشکر خود را این‌گونه بیان داشته است:

حضرت آیت‌الله حَاج آقا صافی، از الطاف کریمه جناب‌عالی و حضرت اخوی متشکرم.

- مسئولیت‌ها پس از پیروزی انقلاب** [🔗]

ایشان در سال ۱۳۵۹ هجری شمسی، از سوی حضرت امام‌خمینی [🔗]، به عضویت شورای نگهبان منصوب شد و هشت‌سال به‌عنوان دبیر شورای نگهبان، منشا خدمات ارزنده‌ای به نظام مقدس و مردم گشت و در پاسداری از حریم اسلام و قرآن، لحظه‌ای تردید به خود راه نداد.

همچنین امام امت که در سال ۱۳۶۱ شمسی وصیت‌نامه خود را نوشته بود، در سال ۱۳۶۶ شمسی آن را مورد بازبینی و اصلاح قرار داد و برای جایگزینی متن دوم، عده‌ای از شخصیت‌های مهم نظام، همچون آیات و حجج اسلام خامنه‌ای، منتظری، مشکینی، صافی، هاشمی رفسنجانی و سیداحمد خمینی را به حضور خود فراخواند. امام خمینی در این دیدار فرمود:

«بسم الله الرحمن الرحيم. اینکه من زحمت دادم که آقایان تشریف بیاورند، جهت مهتمش این بود که این وصیت‌نامه سیاسی- الهی من یکیش باید به مجلس برود و یکیش به خراسان به آستان! آقایان کسی را تعیین کنند. اشخاصی را که این را ببرند به مجلس و اشخاصی را که ببرند به مشهد…»

آنگاه هریک از حاضران جلسه، مطالبی را بیان نمودند. آیت‌الله صافی هم خطاب به امام امت اظهار کرد: «خداوند، سایه مبارک را مستدام بدارد و

بزرگداشت حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی قزوینی

در مدرسه عالی شهید مطهری

مراسم بزرگداشت مرحوم آیت‌الله صافی گلپایگانی در مدرسه عالی شهید مطهری در تهران برگزار شد. به گزارش خبرگزاری صدا و سیما، در این مراسم که با حضور چهره‌ها و شخصیت‌های مختلف برگزار شد، حاضران یاد و خاطره مرحوم حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی را با قرائت قرآن و فاتحه گرامی داشتند.

بزرگداشت ارتحال آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی در حرم مطهر رضوی

مراسم بزرگداشت مرجع عالی‌قدر آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی [🔗] با حضور آیت‌الله علم‌الهدی نماینده ولی‌فقیه در خراسان رضوی، حجج‌اسلام مروی تولیت آستان مقدس امام رضا [🔗]، سیدمصباح عاملی مدیر حوزه علمیه خراسان و جمعی از علما و مردم ولایت‌مدار مشهد، ۱۳بهمن در رواق امام خمینی [🔗] حرم مطهر رضوی برگزار شد.

به گزارش آستان‌نیوز، حجت‌الاسلام محمدحسن ابوترابی‌فرد، امام جمعه موقت تهران در این مراسم، با بیان اینکه آیت‌الله صافی گلپایگانی [🔗] به‌عنوان یک شخصیت برجسته و عالم فرهیخته در جهان تشیع شناخته می‌شدند، گفت: ایشان عمر مبارک خویش را در راه فهم دین، تبیین معارف قرآن و اهل‌بیت [🔗] سپری کردند و یک قرن در سایه حیات عقلانی، علمی

وظیفه ما همه این است که به حضرت‌عالی دعا کنیم که با عنایت حضرت ولی‌عصر [🔗] پایدار باشید…»

- نمونه‌هایی از حمایت‌های آیت‌الله صافی [🔗] از نظام اسلامی**

دعوت به حضور در راهپیمایی ۲۲ بهمن

ایشان در یکی از پیام‌های خود برای دعوت از مردم به حضور در راهپیمایی سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی خطاب به مردم می‌فرمایند: «شما که در راه اسلام، هزاران شهید فدا کرده و تاریخی نو پر از افتخار و شجاعت به وجود آورده و حاکمیت اسلام، احکام خدا و طرفداری از مظلومان را وجهه همت خود قرار داده و نظام اسلامی را برپا کردید و با صدای تکبیر و تهلیل خویش، کاخ‌های مستکبران جهان را به لرزه درآوردید» و تصریح می‌کنند که «ملت ایران باید در راهپیمایی روز ۲۲ بهمن، از انقلاب اسلامی ایران، انقلابیون و آرمان‌های بلند نظام دفاع کنند.»

دعوت به حضور در راهپیمایی روز قدس

ایشان همچنین درباره لزوم مشارکت مردم در راهپیمایی روز قدس می‌فرمایند: «همه صحنه‌هایی که مردم حضور دارند، برای آن است که می‌خواهند، دین را نگه دارند و در برابر دشمنان اسلام صف‌آرایی کنند و اجتماعانی با این شکوه و عظمت، باانگیزه‌ای جز حفظ دین فراهم نمی‌شود» و تأکید می‌کنند که «ملت عزیز ایران برای شرکت در این قبیل برنامه‌ها که

بزرگداشت ارتحال آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی قزوینی در نجف‌اشرف

متولی شرعی حرم مطهر امام حسین [🔗] و شهرستانی مدیر موزه، حاج فاضل عوض، معاون تولیت حرم امام حسین [🔗] و آیات و حجج اسلام بحرالعلوم، شمس‌الدین واعظی، حکیم و سند و دیگر اقشار مردم حضور داشتند.

ویژه‌نامه شیخ‌الفقه‌ا

فرزانگان

آیت‌الله آخوند ملامحمدجواد صافی گلپایگانی [🔗] پدر آیت‌الله العظمی صافی در ۲۷ شعبان ۱۲۸۷ در گلپایگان به دنیا آمد. پدرشان مرحوم آخوند ملا عباس در تقوی و زهد و عبادت مشهور بود؛ به‌طوری‌که نقل می‌کنند در آن موقع، در پرهیزکاری و قدس و صحت عمل مشار بالبنان، و سرمشق دیگران در اخلاق حسنه بود. مدتی در اصفهان به تحصیل و استفاده از محضر اساتید آن زمان اشتغال داشته، و در حسن خط نیز معروف بود، به‌طوری‌که کتاب‌های خطی که از ایشان باقی است از این حیث هم بسیار نفیس و مورد توجه است.

ایشان پس از گذراندن ایام صباوت مشغول تحصیل شد و علوم عربیه و معقول و فقه و اصول را نزد اساتید بزرگ - که در آن موقع در گلپایگان کم نبودند- فرا گرفت، و در سال ۱۳۰۶ برای تکمیل تحصیلات به اصفهان مهاجرت کردند، و در اندک زمانی در آن‌جا شهرت یافته، و مورد توجه خاص و تشویقات بسیار خاص اساتید بزرگ قرار گرفته، و بالاخره اکثر مراجع اصفهان پس از مراجعه، و درخواست تألیف رساله‌هایی در مسایل مشکله فقه- که هم‌اکنون به خط ایشان موجود و در نهایت تحقیق است- به ایشان اجازه‌های اجتهاد داده شد.

سپس برای مدتی به گلپایگان رفت و پس از مدتی، از گلپایگان به طهران مسافرت نموده، و در آن‌جا، مورد احترام و تجلیل علما طهران، مانند آیت‌الله حاج میرزا ابوالقاسم امام جمعه صاحب حاشیه، و مرحوم آقا سیدمحمد امام جمعه، بوده و مخصوصاً مرحوم آیت‌الله حاج شیخ‌فضل‌الله شهید سعید، مقدم ایشان را بسیار گرامی داشته و ایشان هم از مرحوم شیخ شهید مذکور استفاده‌های علمی بسیار نمودند که باید شیخ را نیز از اساتید ایشان شمرد، اگر چه محاوره آن‌ها محاوره استاد و شاگرد نبوده است و ضمناً ایشان نسبت به شیخ بسیار معتقد بود، هم از ناحیه علم و هم از ناحیه ایمان و تقوی و غیرت در امور دینی و اهتمام در مبارزه با بدعت‌ها.

ایشان حکایتی از ملاقاتش با شیخ در ایام محصوریت و پیش از قتل نقل می‌کردند که دلالت بر نهایت درجه قوه ایمان و حضور او در فداکاری برای دین و خودگذشتگی دارد، و نقل می‌کردند که پس از مراجعت از طهران که به اصفهان رقتم و در موقعی بود که مرحوم آیت‌الله آقا نجفی مریش و مستسقی بودند احوال شیخ را از من استفسار می‌فرمود. وقتی حکایت می‌کردم، آن مرحوم گریه می‌کرد. باری، پس از قتل مرحوم شیخ، از طریق اصفهان به گلپایگان آمد، و چون وضع دینی و اجتماعی در آن‌جا در آن زمان به واسطه تسلط ظلمه و ارباب نفوذ و انقلاباتی که در همه ایران بود بسیار بد بود، و وجود عالمی نافذ الکلمه و صریح اللجه مانع از آن تعدیات بود دل بر اقامت در آن شهر گذارد، و با این‌که انصافاً اقامت چنان عالم جامعی در آن شهر از نظر مصالح شخصی، فداکاری و گذشت بسیار لازم داشت، آن مرحوم رحل اقامت در آن شهر افکند، و مشغول انجام وظایف شرعیه از تدریس و تصنیف و تربیت و رتق و فتق امور، و حکومت شرعیه و جلوگیری از ظلمه و تعدیات آن‌ها و اغاثه ملهوفین، و دادرسی مظلومین، و قضاء حوائج و امامت جماعت و هدایت و ارشاد مردم و تعظیم شعائر و تأسیس سنن حسنه، و مبارزه با اهل بدع و بعض فرق ضاله که چند مرتبه به آن حدود برای تبلیغ و گمراه ساختن مردم هجوم آوردند، و تشکیل مجالس دینی و تبلیغ و نهی از منکرات با کمال شجاعت و استقامت بودند به‌طوری که تمام مردم آن حدود، مجاهدات ایشان را در یک یک از این مطالب معترف، و از آن‌ها حکایت‌ها داشتند. هم‌اکنون که در اثر رحمت و خدماتشان ظاهر شهر گلپایگان دینی محض، و اصلاً آثار منکراتی که در شهرستان‌های دیگر مشاهده می‌شود در آن‌جا نیست.

• **آثار علمی:** ایشان در دوره عمرشان علاوه بر اشتغالاتی که ذکر شد به تألیف و تصنیف مشغول بودند، و کتب ایشان چه مطبوعه و چه غیر مطبوعه که با خط بسیار نفیس زیبای خودشان است، همه در کتابخانه ایشان موجود است، والحق عمر خود را در هیچ زمان بیهوده صرف نکردند. تالیفات ایشان بسیار است، ضمناً چون از جنبه ادبیات و شعر، مقامی عالی و اشتها برسزایی داشتند، شاید بیست هزار شعر در مواضع و نصایح و شرح و ترجمه احادیث و مباحث پیغمبر و ائمه [🔗] و مراثی ایشان سروده‌اند که اکثر آن نظر به ارادت خاصی که به حضرت ولی عصر جفّ‌بن الحسن ارواحنا فداه داشتند در مدح آن جناب است، که امید است به زودی طبع و در دسترس علاقه‌مندان قرار یگیرد.

• **مشایخ اجازه:** از مشایخ اجازه آن‌هایی که اجازه آن‌ها در دسترس است این حضراتند: مرحوم آیت‌الله آقا نجفی حاج شیخ محمدعلی ثقفی‌الاسلام، آقا میرمحمدتقی مدرّس، حاج آقا نورالله اصفهانی و جمعی از بزرگان عصر نیز از ایشان مجاز بودند؛ از قبیل آیت‌الله‌آقای آقانجفی مرعشی و فرزند ایشان آقای حاج آقا علی صافی و این‌حقیر و دیگران.

• **وفات:** رحلت ایشان در شب ۲۵ رجب (شب شهادت حضرت موسی‌بن جعفر) ۱۲۸۸ اتفاق افتاد در حالی که مشغول خواندن دعا و توجه بودند. به مجرد انتشار خبر فوت ایشان در گلپایگان تعطیل عمومی برقرار و تا چند روز ادامه داشت، و جنازه آن مرحوم در میان تشییع کلیه اهالی، و هیئت‌های عزّا تا بیرون شهر پیاده تشییع، و از آن‌جا با جمع کثیری از متشیعین به قم حرکت داده شد.

قبل از ورود به قم، جمع کثیری از فضلا و طلاب حوزه تا چهار فرسخی از جنازه استقبال، و پس از ورود به قم در تشییع کم سابقه و با شکوهی، علما و بزرگان و طلاب و اصناف قم شرکت داشتند و آیت‌الله‌العظمی بروجردی نیز شرکت فرمودند، و پس از اقامه نماز از طرف آیت‌الله‌العظمی بروجردی، در مسجد بالاسر حرم مطهر حضرت معصومه [🔗] به خاک سپرده شدند، و پس از آن، مجالس ترحیم باشکوهی در قم، گلپایگان، شهرهای دیگر و حتی ۳شب در نجف و بلاد دیگر منعقد شد.

 نوشتاری از آیت‌الله‌العظمی لطف‌الله صافی گلپایگانی [🔗]